תלה"מ 6686-07-20 אלמונית נ' פלוני

תיק חיצוני:

בפני **כבוד השופטת אפרת ונקרט**

תובעת **אלמונית**
ע"י ב"כ משה עוזיאל

נגד

נתבע **פלוני**
ע"י ב"כ עו"ד עידו לשם

פסק דין

בפני תביעת התובעת להתיר לה לגבות הפרשי הצמדה בגין תשלום דמי מזונות בהתאם לסעיף 11(ב) לחוק לתיקון דיני משפחה (מזונות) (להלן – **חוק המזונות**).

הרקע לתביעה

1. הצדדים הינם בני זוג שדרכיהם נפרדו והם התגרשו בשנת 2007.

לצדדים שלושה ילדים:

א – יליד 1993

א – יליד 1996

א – ילידת 1999

2. בהתאם להסכם הגירושין שנחתם בין הצדדים ביום 2007 וקיבל תוקף של פסק דין (להלן – **ההסכם**) התחייב הנתבע לשלם מזונות לשלושת ילדיהם של הצדדים שהיו קטינים באותה העת, בסך של 5,800 ₪ לחודש (1,900 ₪ לכל ילד) (סעיף 11 להסכם).

חיוב הנתבע במזונות הקטינים עד להגיעם לגיל 18/לגיוסם לצבא וכשליש הסכום במהלך שירותם הצבאי (סעיף 13 להסכם).

סעיף 14 להסכם בין הצדדים קובע כי דמי המזונות יהיו צמודים למדד המחירים לצרכן כאשר המדד הבסיסי הוא מדד חודש דצמבר 2006 ויעודכנו אחת לשלושה חודשים.

3. לאורך השנים הנתבע שילם את דמי המזונות בהתאם להסכם שבין הצדדים, סך של 5,800 ₪ מדי חודש (3 x 1,900), אולם אין מחלוקת כי לא שילם מעולם את הפרשי ההצמדה.

4. הנתבע אף לא שילם לטענת התובעת, את חלקו בהוצאות הרפואה והביגוד של הקטינים. משכך פתחה התובעת ביום 11.2.2008 בהליך הוצאה לפועל במסגרתו שילם הנתבע את חלקו בהוצאות הרפואה והביגוד, נכון למועד פתיחת ההליך.

תיק ההוצאה לפועל נסגר מחוסר מעש ביום 27.3.2012.

5. במהלך חודש יוני 2019 הגישה התובעת בקשה להחייאת תיק ההוצאה לפועל כנגד הנתבע וכן להגדלת החוב בגין אי תשלום הפרשי מדד לתקופה 10.1.2007 ועד 10.6.2019.

במסגרת הליך ההוצאה לפועל שילם הנתבע את הפרשי המדד לתקופה 5.9.2017 ועד 10.6.2019.

6. ביחס לתקופה הקודמת ליום 5.9.2019 הרי שבהתאם לחוק המזונות ובהתאם להחלטת רשם ההוצאה לפועל מיום 15.9.2019 על התובעת לפנות לבית המשפט לקבלת אישורו לגביית הפרשי מדד לתקופה הקודמת ליום 5.9.2017 ומכאן תביעתה. זאת מהות התביעה.

7. בהליך התקיימו 3 דיונים ונעשה ניסיון להביא את הצדדים לידי הסכמות אשר ייתרו את ניהול ההליך. משלא עלה לצערי להביא את הצדדים לידי הסכמות, נקבע התיק להוכחות. וביום –19.12.2021 הסתיימה הבאת הראיות ונשמעו סיכומים בע"פ.

8. אף לאחר שמיעת סיכומי הצדדים ניסה בית המשפט להביא את הצדדים לידי הסכמה אשר תייתר הכרעה שיפוטית, הסכמה לפיה ישמשו כספי ההצמדה הנתבעים לשימושם של הילדים בלבד ויועברו אליהם ישירות על ידי הנתבע ולא לידי לתובעת. לצערי, לא ניתן היה להגיע להסכמות ומכאן פסק דיני.

טענות התובעת בתמצית

9. לאורך כל התקופה, ממועד חתימת ההסכם, ועד הגיעם של הילדים לבגרות, שילם הנתבע את סכום דמי המזונות, 5,800 ₪ לחודש, אך לא שילם מעולם את הפרשי המדד בגין דמי המזונות, בניגוד מוחלט להסכם הגירושין בין הצדדים.

הנתבע הפר את הסכם הגירושין שבין הצדדים הפרות מהותיות ויסודיות בחוסר תום לב מוחלט ותוך התעשרות על גבה של התובעת.

10. התובעת נקטה בהליכי הוצאה לפועל לגביית הפרשי המדד, אולם בגין התקופה שקדמה לשנתיים האחרונות נדרש אישורו של בית המשפט לגבייה ומכאן תובענה זו.

במהלך השנים לא פעלה התובעת לגביית הפרשי המדד בשל התנהלותו של הנתבע ועקב איומיו כי אם תנקוט בהליכים לגביית הפרשי המדד לא ישלם כלל את דמי המזונות.

11. העובדה שהתובעת לא פעלה לגביית הפרשי המדד תקופה ארוכה אינה מלמדת על הסכמתה לאי הצמדה אלא על חששה מהנתבע.

ראיה לכך היא העובדה שהתובעת הגישה את הבקשה לפתיחת תיק ההוצאה לפועל רק בשנת 2019, כשהבת הקטנה עמדה לסיים את הצבא ואמורים היו להסתיים תשלומי המזונות, כך שלא חששה עוד.

12. בנוסף, בהתאם לייעוץ משפטי שקיבלה התובעת, סברה כי הסכם הגירושין והחיובים על פיו, אינו מתיישנים וניתן בכל עת לפנות להוצאה לפועל לגביית חוב המזונות והתובעת הסתמכה על כך.

13. פסק דין צריך לבצע במלואו ואין מקום לביצוע חלקי של פסק דין. הנתבע לא שילם מעולם את הפרשי ההצמדה, הפר את פסק הדין באופן בוטה, ביודעין ובחוסר תום לב כאשר אין לנתבע כל נימוק ענייני לאי תשלום הפרשי המדד.

14. הנתבע מתנהג והתנהג בבריונות ועשה ועושה כראות עיניו. ברצותו משלם וברצותו – אינו משלם.

15. זאת ועוד. הנתבע אינו יכול לטעון לקיזוז כנגד הוצאות שונות שהוציא לטענתו עבור ילדיהם של הצדדים במהלך השנים. הנתבע לא שילם את ההוצאות הנטענות על ידו וטענתו זו הועלתה באופן כוללני וסתמי ביותר. הנתבע לא הניח תשתית עובדתית וראייתית התומכת בטענתו זו. מה גם שבהסכמתו של הנתבע לשלם את הצמדה לשנים 2017-2019 (במסגרת ההליך בהוצל"פ) הרי שזנח בעצם את טענת הקיזוז כי לא עמד עליה ושילם את ההצמדה לשנתיים אלו במלואה.

כך, הנתבע לא שילם עבור החוגים של הילדים, לא שילם עבור תרופות וטיפולים רפואיים ואף לא נשא בהוצאות הקטינים עובר לגיוסם ברכשם את הציוד הדרוש להם לשירות הצבאי.

16. זאת ועוד – הצדדים חלקו בהוצאות בר המצווה באופן שהנתבע שילם שני שליש ואילו התובעת שליש, חלוקה זו נקבעה בהסכמה ביניהם מהטעם הפשוט שמרבית האורחים בחגיגת בר המצווה (יותר משני שליש) הוזמנו על ידי הנתבע.

אשר לתשלומים ששילם הנתבע בגין הטיפול הפסיכולוגי לילדי הצדדים – מדובר בהוצאות שחלות על הנתבע בלבד בהתאם להסכם הגירושין בין הצדדים (סעיף 16 להסכם הגירושין).

לעניין התשלומים למועצה האזורית– מדובר בתשלומים שהנתבע קיזז כבר מתשלום דמי המזונות ששולמו על ידו בתיק ההוצאה לפועל.

17. באשר לטענת הנתבע לפיה הוסכם בין הצדדים על קיזוז הפרשי המדד – הרי שמעולם לא הוסכם בין הצדדים כי הפרשי המדד ישולמו בדרך של תשלום הוצאות הילדים או יתקזזו בגין הוצאות שונות שהוציא הנתבע עבור הילדים.

18. התובעת תומכת בשלושת ילדי הצדדים גם כיום, מכלכלת אותם ואף ממנת את לימודיהם האקדמאים. לפיכך זקוקה התובעת לתשלום הפרשי המדד וזאת לצרכי הילדים, גם אם מדובר בבגירים.

סיכוייה של התובעת בתיק ההוצאה לפועל טובים.

לנתבע אין כל הגנה להשתמטותו מתשלום הפרשי המדד אשר היה עליו לשלם בהתאם להסכם הגירושין.

טענות הנתבע בתמצית

19. בכל הנוגע למזונות קטינים קיים הסדר מיוחד הנוגע לתביעת מזונות שאינם כמו חוב רגיל. לא בכדי לא ניתן לגבות חוב מזונות לתקופה העולה על 24 חודשים ללא אישור בית המשפט. נטל ההוכחה מוטל על התובעת להוכיח מדוע השתהות של כמעט 11 שנים היא מוצדקת בנסיבות העניין.

20. התובעת נקטה בשיהוי בלתי סביר ללא הצדקה ואך מטעם זה יש לדחות את התביעה.

משך 10 שנים (החל מנובמבר 2008) לא עשתה התובעת דבר בעניין תיק ההוצאה לפועל ולא פעלה לגביית הפרשי המדד מהנתבע ורק לאחר 10 שנים ביקשה התובעת לפתוח מחדש את תיק ההוצאה לפועל.

מדובר באישה משכילה, אקדמאית, בעלת כישורים רבים ולא הייתה כל מניעה הקשורה בתובעת להגשת התביעה במועדה.

21. אף בהתאם לגרסתה של התובעת, היא קיבלה ייעוץ משפטי באופן נרחב מאוד לאורך השנים. גם אם לכאורה הייעוץ המשפטי שניתן לה ייתכן ולא היה מתאים אזי הדבר אינו משנה את התוצאה לפיה התובעת לא עשתה דבר לגביית הפרשי המדד לאורך שנים רבות.

22. ביום הגשת הבקשה להחייאת תיק ההוצאה לפועל היו ילדי הצדדים בני 27, 23 ו – 20 – כולם בגירים.

23. כל תשלומי המזונות בהם חב הנתבע, כ – 1,900 ₪ לכל ילד ובסך הכל 5,800 ₪ לחודש, שולמו לנתבעת כסדרם מדי חודש בחודשו. בנוסף מימן הנתבע את טיפולים הפסיכולוגים של הקטינים.

24. נוסף על כך נשא הנתבע לבדו בהוצאות שונות של הקטינים כגון הוצאות בריאות ותרופות, ביגוד איכותי, ציוד לבית הספר, טיולים ונסיעות לחו"ל, רכישות מכשירי טלפון ניידים ואחזקתם ועוד ועוד.

תשלומים אלו מגיעים לכדי כ – 68,000 ₪ בסך הכל הוצאות שהוציא הנתבע עבור ילדיהם של הצדדים במהלך התקופה הרלוונטית.

25. נימוקי התובעת באשר למועד הגשת התובענה כנגד הנתבע כלליים ביותר אינם מנומקים ואף אינם מצדיקים קבלת התביעה.

26. טענות התובעת בדבר אלימותו של הנתבע אינן נכונות ולא הוכחו. התובעת לא מפרטת את אופי התנהלותו של הנתבע משך כל השנים, אילו איומים הופנו כלפיה ומתי דרשה מהנתבע לשלם את הפרשי המדד.

27. התכלית בבסיס חוק המזונות היא לאפשר קיומם של בני המשפחה ובמיוחד הקטינים התלויים בהוריהם. דמי המזונות נועדו למימון צרכיהם השוטפים של הקטינים. לפיכך מזונות יש לשלם, ולפעול לגבייתם בזמן אמת ולא בכדי הגביל המחוקק את זכות התביעה של הזכאים למזונות בגין גביית מזונות עבר.

28. התובעת לא הוכיחה כי בזמן אמת לא סופקו לילדים כל צרכיהם וכי חסר להם דבר כלשהו כתוצאה מאי תשלום הפרשי מדד.

29. במהלך השנים התובעת לא פנתה אל הנתבע בדרישה לתשלום הפרשי המדד ונקטה ביודעין בחוסר פעולה לגביית הפרשי מדד והתנהלותה זו אף יצרה מצג של הסכמה בהתנהגות על ויתור על גביית הפרשי המדד.

30. התובעת מודה כי נזכרה לתבוע את הפרשי המדד כעת, לצורך סיוע ותמיכה כלכלית לילדי הצדדים. אלא, שגביית הפרשי המדד כיום, שעה שהקטינים כולם בגרו לא תועיל לילדים ולא תביא למילוי צרכיהם.

דיון והכרעה

31. סעיף 11(ב) לחוק המזונות קובע:

"מזונות שלא התחילו לפעול לגבייתם תוך שנתיים לאחר התקופה שבעדה הם נפסקו, אין לגבותם אלא ברשות בית המשפט."

וכך קבע בית המשפט העליון לעניין סעיף זה:

"כל שסעיף 11 (ב) ביקש לקבוע הוא, כי לצורך פניה אל ההוצאה-לפועל, לשם גביית חוב מזונות שנתגבש במועד כלשהו שקדם בשנתיים או יותר למועד תחילת ההליכים המשפטיים, יש להצטייד תחילה ברשות מאת בית-המשפט. מזונות משלמים מדי חודש בחדשו ומי שמאחר בגבייתם, אף במשך תקופה של שנתיים ויותר אינו מפסיד באופן כללי את זכותו למזונות, שלגביהם פסק בית-משפט מוסמך את אשר פסק, אלא רק זקוק לרשותו של בית-המשפט כדי לגבות אותו חלק מחוב המזונות שלגביו כבר חלפה התקופה של שנתיים ויותר, היינו חלוף התקופה של שנתיים איננו משפיע על סכומי המזונות שלהם זכאית אשה פלונית או בנה עבור התקופה שהיא קרובה יותר משנתיים למועד תחילתם של ההליכים המשפטיים."

(ע"א 779/76 **שוחט נגד שוחט**, פ"ד לב 580 1978)

32. בהתאם לפסיקה סעיף זה נועד למנוע גביית מזונות עבר מקום שהזכאי (בדרך כלל האם) ויתרה או מחלה על מזונות העבר בכך שלא פעלה לגבות אותם ויצרה מצג מתאים בפני החייב (בדרך כלל האב). עם זאת מדובר במעין חזקה שנובעת מהחוק והיא ניתנת לסתירה כאשר הנטל הוא לפתחו של הזכאי במזונות

(תמש (נצ') 31035-07-16 **ל.ש נ' מ.ש** ניתן ביום 3.7.2017 והאסמכתאות שם**).**

בהתאם לסעיף 11(ב) לחוק המזונות לא פוקעת זכותו של הזכאי למזונות כעבור שנתיים אלא הוא זקוק לרשות בית המשפט לגביית חוב העולה על שנתיים ועל בית המשפט לשקול האם בנסיבות כל מקרה ומקרה יש מקום ליתן אישור לגביית חוב מזונות לגביו כבר חלפו שנתיים ויותר.

33. על בית המשפט לבחון מהי העילה בגינה הוגשה הבקשה במועד בו הוגשה, האם היא הוכחה והאם היא מוצדקת. על המבקש לגבות מזונות לאחר חלוף שנתיים ימים מיום מתן פסק הדין, להוכיח לביהמ"ש את סיבת העיכוב ו/או השיהוי בגביית המזונות ככל שהתובע מזונות מצליח לשכנע את ביהמ"ש בסיבת השיהוי, יוכל ביהמ"ש ליתן אישור לגביית המזונות שלא הוחל בגבייתן בחלוף שנתיים לאחר שניתן פסק הדין למזונות.

34. בתי משפט קשובים להסברים שונים בדבר היעדר גבייה מיידית כפי שראינו בדוגמאות מהפסיקה – החל מפציעה בתאונה, דרך מעבר מגורים וכלה בחשש של הזוכה מפני אלימות החייב. אם יעמוד התובע בנטל זה ובית המשפט יתרשם כי פנייתו באה בכפיים נקיות, אין סיבה מדוע חרף השיהוי לא תינתן לזוכה הרשות לנהל הליכי אכיפה של פסק הדין גם בחלוף שנתיים מאז ניתן (ראו השופט זגורי, תמ"ש 31035-07-16 ניתן ביום 3.7.2017)

35. בבחינת השיקולים השונים הקשורים לאישור ודחייה של גביית מזונות עבר לפי סעיף 11(ב) יש לקחת בנוסף במכלול השיקולים את זהות הצדדים שבפני ביהמ"ש, נסיבות חייהם והעובדות הקשורות ישירות להליך.

36. אכן, הצדדים שניהם הציגו בפני אסמכתאות מאסמכתאות שונות באשר לגישת בתי המשפט במקרים בהם לא נגבו דמי המזונות במועד, ועיה אני לאסמכתאות שהוצגו בפני.

37. עם זאת, במקרה דנן, עותרת התובעת לגביית הפרשי מדד ולא לתשלום דמי המזונות עצמם, שכאמור, אין מחלוקת שנגבו על ידי התובעת במועד ושולמו על ידי הנתבע במועדם.

בהקשר זה נפסק על ידי כב' השופט ניצן סילמן בתמ"ש (קריות) 44163-12-15 כי יש להבחין בין אי תשלום המזונות כלל המעלה שאלה הכיצד התקיים הצד שאמור היה לקבל מזונות, ומדוע לא פעל לגבייתם, לבין תשלום מזונות חלקי- ללא הצמדה או בחסר, כאשר הפער אינו שנוי במחלוקת. במקרה האחרון, חלוף השנים אינו מלמד על וויתור, שכן התחילו בגביית מזונות, ויש להתיר הגבייה המאוחרת וזאת מהטעמים הבאים:

"ראשית, לא אחת נוהגים אנשים על פי סכומי בסיס, ורואים בכך תשלום "תקף", מבלי לדעת כי יש להשלים הפער; התנהגות אנושית זו שונה מהותית מהתנהגות בה נוהגים אנשים עת לא מבוצע תשלום כלל.

שנית- במצב של תשלום חלקי- חלוף השנים אינו מלמד על וויתור ואינו יכול לנבוע מהסכם "חדש" המאיין את החיוב, ומשכך, יש להתיר גבייה במציאות כגון דא. אין קושייה ראייתית.

שלישית- במצב דברים בו התשלום החלקי אינו שנוי במחלוקת, הנטייה תהיה ממילא להתיר גביית ההפרש, שכן אין מחלוקת בדבר קיום החיוב לאותה תקופה.

רביעית- ניתן למצוא גם עיגון לשוני באבחנה בין מזונות שלא שולמו כלל ובין מזונות ששולמו באופן חלקי; לפי סעיף 11, תקופת ההתיישנות מתייחסת למזונות "שלא התחילו לפעול לגבייתם" ובמקום בו נגבו סכומים חלקיים (בוודאי באופן רציף) לא החל מניין התקופה."

(ע"ר (קריות) 44163-12-15 פלונית נ' פלוני, ניתן ביום 17.1.2016)

38. לאחר שעיינתי בכל החומר שהונח בפני ושמעתי את הצדדים שנחקרו ארוכות מצאתי לקבל את התביעה ולאשר לתובעת לגבות את חוב הפרשי המדד גם לתקופה העולה על שנתיים ימים ממועד הגשת הבקשה להוצאה לפועל זאת הן משום שמסכימה אני עם פסיקתו של כב' השופט סילמן כאמור לעיל, כי אין דין הפרשי הצמדה בגין מזונות שנגבו במועד כדין גביית מזונות שלא נגבו כלל (לא הוחל בגבייתם) והן משום שמצאתי כי עלה בידי התובעת להוכיח כי לא ויתרה על תשלום הפרשי המדד בגין המזונות וכי השיהוי בגביית הפרשי המדד היה מוצדק.

39. ראשית אציין כי לפי גישתו של כב' השופט סילמן, אשר כאמור מקובלת עלי, במצב של תשלום חלקי חלוף השנים אינו מלמד בהכרח על ויתור והנטייה היא להתיר גביית ההפרשים. זאת ועוד, מסכימה אני עם פרשנותו של כב' השופט סילמן כי במקרה כזה בו נגבו "רק" המזונות, ללא שנגבו הפרשי ההצמדה, לא ניתן לטעון שמדובר במזונות "שלא החלו" בגבייתם, ולכאורה אף לא נדרש אישור בית משפט, שכן התובעת החלה בגביית המזונות במועדם.

40. שנית, אף לגופו של עניין, שוכנעתי כי התובעת לא פעלה לגביית המזונות (הפרשי ההצמדה) בשל חששה שככל שכך תעשה יחדל הנתבע מתשלום מזונות כלל או למצער יפעל להפחתתם ומשכך השתכנעתי כי השיהוי בהגשת התביעה לגביית הפרשים במקרה דנן היה מוצדק. להלן טעמיי.

41. בסעיף 7 לתצהירה העידה התובעת כי לא נקטה צעדים לגביית הפרשי המדד מתוך חששה מהנתבע שאם תנקוט צעדים לגביית ההפרשים, הוא לא ישלם לה את דמי המזונות:

"**ביום 9.3.2009 הנתבע שלח לי מייל בו הוא מאיים עלי במרומז ומודיע לי שאני צריכה להודות לו על כך שהוא מעביר לי את המזונות.**"

התובעת צירפה תכתובת זו לתצהירה:

"**אני עדיין במצב כספי קשה מאד. אני מנסה בכל דרך שהיא לא לפגוע לך ולילדים בסכום דמי המזונות שעשוי לפגוע באיכות חייך וחיי הילדים.**

ולהזכירך נגזרת דמי המזונות עודכנה לפי גובה משכורתי מהתקופה בה עבדתי ב..... ולהזכירך הפסקתי את עבודתי ב.... בדצמבר 2007.
הילדים מקבלים ממני עדיין הרבה מעבר ממה שאני אמור לתת אם זה פלאפונים ביטוח רפואי מכבי, ביטוח רפואי מורחב, ועוד דברים נוספים. אני מתאמץ לא לפגוע בך ובהם.
כרגע אין לי אפשרות לממן אגורה מעבר למה שאני משלם. כל חודש שעובר ואני מעביר לך את הסכום המלא <u>אני ואת צריכים להודות על כך</u>." (הדגש במקור)

מסכימה אני עם פרשנותה ותחושתה של התובעת כי על אף מילותיו המעודנות לכאורה של מייל זה, אשר אין בהן, על פניו משום "איום", הרי שבינות לשיטין ניתן לקרוא מסר, לפיו אם התובעת תנקוט בפעולה למצות את זכויותיה, עלולה היא למצוא עצמה בפני שוקת שבורה ושכרה יצא בהפסדה שכן התובע יפסיק לשלם את המזונות במלואם או בכלל, וזאת לאור הקשיים המתוארים במייל, או אף ינקוט בהליך להפחתת דמי המזונות.

לעניין זה, האמנתי לתובעת כשהעידה על אופן התנהלותו של התובע, כפי שמפורט בעדותה להלן.

42. בסעיף 8 לתצהירה העידה התובעת כי במהלך חיי הנישואין נהג הנתבע לקלל אותה, לנהוג כלפיה בתוקפנות ואף דחף אותה מספר פעמים.

בחקירה נגדית העידה:

"**אני תובעת ב 2008 הוצאות רפואיות בהוצאה לפועל, הנתבע ענה בתגובה בהוצאה לפועל שזו רוח שטות, ושהוא לא יודע מה קרה לו והנה הוא משלם, ואז הוא התקשר ואמר שאם אתבע אותו עוד פעם אז הוא יפסיק לשלם לי מזונות כי הוא לא עובד וגם הוא כתב לי את זה במייל. הוא מכניס את זה במיילים "תגידי תודה שאני משלם לך ולילדים, אני לא עובד, אפנה לבתי המשפט ואוריד מזונות", כל הזמן הוא נותן את ההרגשה שעוד פעם אני פונה אז הוא יפנה לבית המשפט להוריד את המזונות, אני מכירה אותו, הוא לא סתם מאיים. ואז אני חוזרת לעו"ד ....., הוא אמר לי לשים את כל התביעות בצד, כולל המייל של הרופא שיניים ששם הנתבע אמר לי שישלם לי כשיהיה לו כסף, ואז כשהילדים יהיו בני 21 תיגשי להוצאה לפועל ותתבעי אותו על הכל, אין התיישנות.**"
(עמ' 11 לפרוטוקול ש' 23-15)

וכן:

ש. מפנה לתוכן המיילים "...., כידוע לך בעקבות מצב השיניים של א..." (מצטט) התשובה שלו היא בהקשר לרופא שיניים שאת מפנה אליו, תסבירי לי איפה את רואה פה איום?

ת. בין השורות "אני במצב כספי קשה" אני שומעת מזה "אני תכף מפסיק לשלם לך". כשהוא כותב "אני לא עובד" אז אני יודעת שהבא יהיה "אני מפסיק לשלם לך, אני נותן לך - אני לא אשלם לך, אני אפנה לערכאות". אני יודעת שזה לא נגמר פה.

(עמ' 15 לפרוטוקול ש' 5-3)

43. עוד העידה התובעת אשר להתנהלותו של הנתבע במהלך החיים המשותפים:

ת. הלך רוח של חיי הנישואין, כך נראו החיים שלי, שאסור לי לקנות, להוציא, להביא, הילדים הולכים עם סוג ב', לחם פג תוקף, ומה עם 'כן'? הייתי נקנסת. לא סתם הוזמנה משטרה, לא סתם עזבתי את הבית עם 3 ילדים, זה לא פשוט, כן, זה לפני הגירושין, אך זה היה הלך הרוח"

(עמ' 16 לפרוטוקול ש' 3-1)

44. התרשמתי מכנות עדותה של התובעת וממהימנות גרסתה, שלא נסתרה ולא הופרכה ומצאתי לקבלה ללא הסתייגויות.

45. יתרה מכך, עדותו של הנתבע בפני, אף תמכה בגרסתה של התובעת בכל הנוגע להתנהלותו של הנתבע בענייני כספים על אף שהנתבע הכחיש את כלל טענותיה של התובעת בכל הנוגע לאלימות ואיומים.

כך למשל הסביר הנתבע כי כאשר נדרש להחזיר לתובעת מחצית תשלום מד"א בגין פינוי ילדם של הצדדים לבית החולים, החזיר לתובעת את הכסף רק לאחר שקיבל את ההחזר מקופת החולים (עמ' 24 לפרוטוקול ש' 10-5) זאת על אף שהיה ברור, ולא הייתה מחלוקת, שהנתבעת הוציאה מכיסה את ההוצאה זמן רב קודם לכן.

46. בנוסף העיד כי כאשר נדרש הוא להוציא הוצאות עבור הילדים, ניכה זאת מדמי המזונות ששילם לתובעת, על דעת עצמו ללא תיאום או הסכמה מצד התובעת לקיזוז זה. לחלופין, כאשר לגרסת הנתבע היו לו קשיים כלכליים, עשה דין לעצמו לא השתתף עם התובעת במימון הוצאות שונות עבור ילדיהם (עמ' 26 לפרוטוקול; עמ' 27 ש' 21-20).

47. עוד ציין הנתבע בעדותו כי התובעת כמעט ולא דיברה אתו במהלך כל השנים (עמ' 27 לפרוטוקול ש' 19). לטעמי עדות זו מתיישבת עם גרסת התובעת על חששה מהנתבע ועל כך שזו הייתה הסיבה לשיהוי בהגשת התביעה. ורק משלא הייתה עוד תלויה בחסדיו והבת הצעירה בגרה, יכלה להרשות לעצמה להגיש את התביעה, שכן לא הייתה עוד בסיכון שיבולע לה או לילדים (באופן שלא ישולמו מזונות הילדים).

48. התרשמתי מעדויות הצדדים שניהם כי התובעת ביקשה להימנע מתקשורת עם הנתבע, בין באופן ישיר ובין באופן עקיף אף על ידי הגשת תביעות על מנת למנוע עימותים או וויכוחים עם הנתבע נוכח חששה מעימות עמו ובעיקר לנוכח חששה כי יפסיק אף את תשלום המזונות השוטף.

49. כך גם התרשמתי שאף כיום, וחרף חלוף השנים, עדיין התקשתה התובעת כאשר נחקרה לדבר על מערכת היחסים עם הנתבע ועל נסיבות עזיבתה את הבית עם הילדים וההתנהלות בין הצדדים לאחר מכן וכן התרשמתי מכוחנותו של הנתבע במערכת היחסים ביניהם:

" חקירה חוזרת ל-ב"כ התובעת:

ש. העדת על ההתנהגות של .... כלפייך, ואמרת שאת לא רוצה להיכנס לזה, תוכלי להסביר למה התכוונת?

ת. מעדיפה לא לדבר על זה. לא היה לי קל בנישואין. אני מתנצלת (בוכה)

ש. העדת שהנתבע לא שילם מזונות בשנה הראשונה, מה זה אומר?

ת. לא היה הסכם, עברתי לגור עם הילדים אצל אמי, כל עוד לא היה התחלה של הסכם אז הוא לא שילם כלום, וכשכן נחתם הסכם הוא פרש את חוב העבר של השנה הראשונה בתשלומים.

ש. נשאלת על זה שבקשת הפרשי הצמדה, ואמרת "היו דיבורים בעל פה", מה הכוונה

ת. כל פעם חשבתי.. היה נגיד את חג סוכות, אצל מי הילדים בסוכות, הוא כתב לי "אם לא תגידי לילדים שהם אצלי בסוכות אז אראה להם את ההסכם (בסעיף של זמני השהות)" אז אמרתי לו שיראה להם בהסכם גם את הסעיף של הפרשי ההצמדה, דברים כאלו נאמרו"

(עמ' 17 ש' 11-21 לפרוטוקול)

50. לא נעלמה מעיני טענת הנתבע לפיה התובעת לא הוכיחה את טענותיה בכל הנוגע לאלימותו של הנתבע, ולא הביאה ראיות לטענותיה. אולם, כאמור לעיל, מצאתי את עדותה של התובעת מהימנה וכנה ואני מקבלת את הסבריה לשיהוי הנטען ולהתנהלותה ואיני סבורה כי היה עליה להוכיח אלימות פיסית כלפיה על מנת ליתן הסבר מניח את הדעת לשיהוי.

51. בנוסף, די בתכתובת שצורפה לתצהיר התובעת וכן בעדויות הצדדים שניהם על מנת להתרשם ממערכת היחסים בין הצדדים ולהוכיח את טענותיה אשר להתנהלותו הכוחנית ואף המאיימת (גם אם במרומז) של הנתבע להצדיק את חששה שמא יפסיק לשלם את דמי המזונות.

52. כאמור, התרשמתי מכוחניותו של הנתבע אף במהלך העדויות ומובנים לי הסבריה של התובעת כי לא בכדי המתינה עד שילדיה יסיימו את שירותם הצבאי על מנת לתבוע את

הפרשי המדד בגין תשלום המזונות ובנסיבות אלו מדובר בשיהוי מוצדק. כך למשל עולה מעדות הנתבע:

ש. "במהלך חיי הנישואין, קראת לתובעת "בהמה"?
ת. לא זוכר, יש כ"כ הרבה שקרים שנאמרו, יכול להיות שזה במסגרת כל השקרים האחרים"
(עמ' 18 ש' 36-35)

ובהמשך מעיד:

ש. הייתה תקופה שלא שילמת מזונות לתובעת?
ת. לא.
ש. מה לגבי השנה הראשונה אליה התייחסה התובעת בעדותה?
ת. בשנה ראשונה, לפי הנחיית עוה"ד שייצגה אותי, שילמתי 3,000 ₪ לחודש, משהו כזה. שילמתי לפי הוראת עוה"ד שלי כדי להביא את הצד השני לידי הסכם כי היו שם התנגדויות. ואחרי, לא זוכר אחרי כמה זמן, שילמתי את כל ההפרשים שנגזרו מהמזונות עד אותה תקופה, פרשתי את זה כי זה היה סכומים גבוהים, יחד עם 6,000 ש"ח מזונות ששילמתי כל חודש.
(עמ' 23 ש' 17-1)

53. מעדותו של הנתבע עצמו, כמובא לעיל, עולה כי השתמש בתשלום מופחת של מזונות כדי להביא את התובעת לקבל את תכתיביו: **"לפי הוראת עוה"ד שלי כדי להביא את הצד השני לידי הסכם כי היו שם התנגדויות"**.

54. כאמור לעיל, לעניין זה אציין כי אין צורך שהתובעת תוכיח חשש מפני אלימות פיסית ודי בחשש אמתי של התובעת כי הנתבע יפסיק לשלם את דמי המזונות על מנת להצדיק את השיהוי בהגשת התביעה לתשלום הפרשי המדד.

55. העובדה כי הנתבע שילם עבור טיפול רגשי לקטינים אין בה כדי להוות צידוק לאי תשלום הפרשי מדד שכן מדובר בתשלום שהנתבע התחייב לשלמו בהסכם שבין הצדדים. כך גם ביחס לטענות הנתבע לפיהן שילם עבור הוצאות רפואיות אחרות של הקטינים ואף רכש עבורם מוצרים שונים (כגון פלאפונים ובגדים) ואין בכל אלו, ככל שכך אכן נהג, כדי לבטל את החיוב בתשלום הפרשי מדד.

56. החיוב בתשלום הפרשי מדד הינו חיוב נפרד המנותק מיתר התחייבויותיהם ואחריותם של הורים על ילדיהם הקטינים. ככל שלא הייתה הסכמה בין הצדדים כי רכישת מוצרים שונים הינה באחריות התובעת בלבד עבור הקטינים וכי רכישתם על ידי הנתבע מחליפה תשלום

הפרשי מדד אין בכך כדי לבטל את חובתו של הנתבע בתשלום הפרשי מדד ולהוות תחליף לתשלום הפרשי מדד.

57. בכתב הגנתו ובסיכומיו הפנה הנתבע לפסקי דין שונים בסוגיה זו ובעיקר סמך טענותיו על פסק דינו של כב' השופט אסף זגורי בתמ"ש 31035-07-16.

הגם שכב' השופט זגורי היטיב לבטא את הרציונל והתכלית של סעיף 11(ב) לחוק המזונות, וככלל עמדתו מקובלת עלי, הרי שאין בכך כדי להשפיע על תוצאת פסק דיני זה ואסביר.

58. כאמור – סעיף 11(ב) אינו קובע התיישנות על גביית חוב מזונות שלא הוחל בגבייתו לתקופה העולה על 24 חודשים, אלא שבמקרה של חוב העולה על שנתיים יש צורך באישור בית המשפט לגביית החוב ומתן האישור מסור לשיקול הדעת של בית המשפט הדן בבקשה.

בנוסף, כאמור לעיל, במקרה דנן תובעת התובעת הפרשי מדד בלבד. מכאן שלפי גישת השופט סילמן, עמה אני מסכימה, ישנם מקרים בהם אף אין צורך באישור בית המשפט כלל וכלל לתבוע הפרשי מדד לתקופה העולה על שנתיים באשר **אין מדובר במזונות שלא החלו בגבייתם**.

59. כך גם, במקרה דנן אין לומר כי התובעת ויתרה על דמי המזונות וכי המזונות לא שימשו בזמן האמת למילוי צרכי ילדיהם הקטינים (נכון למועד תשלום המזונות) שכאמור, הנתבע שילם את דמי המזונות מידי חודש בחודשו אולם לא שילם את הפרשי המדד. התובעת נמנעה מלתבוע את הפרשי המדד נוכח חששה כי בעקבות פעולתה לקבלת הפרשי המדד הנתבע לא ישלם אף את דמי המזונות עצמם. לפיכך מצאתי כי אין בשתיקתה זו משום ויתור על הפרשי המדד אלא דאגה לקיומם היומיומי של הקטינים באותה העת כאשר פעלה בדרך הנראית לה המיטבית, להבטחת תשלום המזונות השוטף ולהפחית סיכונים לאי יכולת לגבות את דמי המזונות עצמם. מה גם שלדבריה, קבלה עצה משפטית שלא יהיה כל קושי לגבות את הפרשי המדד בעתיד.

60. יתרה מכך. כידוע חוב מזונות אינו בבחינת חוב רגיל ואינו חוב בין זרים אלא בין מי שהיו בעבר בני זוג. משכך, בבחינת שיקול הדעת להתיר גבית חוב מזונות עבר על בית המשפט לבחון את התמונה כולה לרבות מערכת היחסים בין בני הזוג, וגם לעניין השיהוי, יש הצדקה לעתים לסטות במידה כזו או אחרת, בהתאם לנסיבות המקרה מהכללים הרגילים הנוהגים במשפט האזרחי הכללי.

כאמור לעיל, התרשמותי מנסיבות המקרה דנן כי קיימת הצדקה לשיהוי בו נקטה התובעת ואין מקום לדחות את תביעתה להפרשי מדד גם מטעם זה.

61. זאת ועוד. אמנם ב"כ הנתבע הפנה למספר פסקי דין של בית המשפט לענייני משפחה אשר דחו בקשות למתן אישור לגביית חוב עבר עקב שיהוי. עם זאת, קיימים פסקי דין אחרים של בתי המשפט לענייני משפחה אשר נעתרו לבקשה ואישור גביית חוב עבר.

כך למשל בתמ"ש (אשדוד) 32127-02-19 מיום 17.2.2021 כב' השופטת עפרה גיא, נעתר בית המשפט לבקשת התובעת למתן אישור לגביית הפרשי מדד. ביהמ"ש קיבל את גרסת התובעת כי נוכח אלימות הנתבע ואיומיו (על אף שאכן שם מדובר היה האלימות פיסית קשה, שלא כבענייננו) חששה ממנו הנתבעת ורק כאשר בגרו הילדים אזרה אומץ לגבות את הפרשי המדד כי בנסיבות אלו ניתן להצדיק השיהוי בהגשת התביעה.

בתמ"ש 7916-05-19 מיום 16.1.2020 נעתר בית המשפט (כב' השופטת סנונית פורר) לבקשת התובעת לגביית מזונות עבר בהתאם לסעיף 11(ב) לחוק המזונות כאשר ניסיונות האם ליצור קשר עם האב במהלך השנים באופן שיאפשר הגשת תביעה לא צלחו.

62. אף כב' השופט זגורי בתמ"ש 31035-07-16 (עליו מתבסס הנתבע) קבע בפסק דינו כי "**מקום שבית המשפט לענייני משפחה קובע כי התקיים שיהוי בלתי מוסבר של הזוכה, אך מנגד לא שולמו דמי המזונות המקוריים ללא הצדק ראוי מטעם החייב בהחלט ניתן לקבוע כי על הנתבע לשלם את דמי המזונות הפסוקים בצירוף הפרשי ריבית והצמדה מאז יום פתיחת תיק ההוצאה לפועל ולא מאז מועד החיוב המקורי**." והתיר לתובעת לגבות מזונות על יסוד פסק דין שניתן ביום 9.9.2004 לכל התקופה וכן הפרשי מדד בגין השנתיים שקדמו להגשת התביעה.

63. הגם שבבתי המשפט למשפחה גישות שונות, העולה כחוט השני בכל פסיקות בתי המשפט שבית המשפט ייעתר לבקשה למתן אישור כל אימת ששוכנע כי השיהוי בהגשת התביעה היה מוצדק. ומשהשתכנעתי כי כך הוא הדבר במקרה שלפני מצאתי לקבל את התביעה ולהתיר לתובעת לתבוע את הפרשי ההצמדה שלא שולמו על ידי הנתבע לכל התקופה.

64. עם זאת, יובהר כי מעבר להיתר לתביעת הפרשי ההצמדה לא מצאתי ליתן לתובעת סעדים נוספים בדמות תשלומים שלטענתה לא שילם לה הנתבע בגין הוצאות רפואיות של הקטינים, (כגון הוצאות עבור טיפול שיניים לקטין) שכן אלו לא נתבעו במסגרת התביעה על אף שנזכרו בתצהירה. לא מצאתי להידרש לסכומים אלו, אשר הנתבע לא צריך היה להתגונן בפניהם, שכן לא נתבעו במסגרת כתב התביעה, וככל שמבוקש היה לתבוע סכומים אלו, היה מקום לתקן את כתב התביעה. למעלה מן הצורך אוסיף כי גם הנתבע העלה טענות מטענות שונות במסגרת כתב הגנתו בדבר סכומים, שלטענתו שילם ביתר, או מעבר להתחייבויותיו, ואף לכך לא מצאתי להידרש.

65. לפיכך, כאמור, ביחס להוצאות התובעת בגין טיפולי שיניים לקטין, משדובר בסעד שלא נתבע בכתב התביעה לא מצאתי להיעתר לו ובמידת הצורך, מקומו להתברר במסגרת הליך ההוצאה לפועל.

66. לצערי, כאמור, חרף ניסיונו של בית המשפט להביא את הצדדים לידי הסכמה אשר תייתר מתן פסק דין, ואף בסיומו של דיון ההוכחות והסיכומים בע"פ מצאתי לנסות ולהציע לצדדים הצעה במסגרתה יגיעו הצדדים להסכמה לטובת ילדיהם המשותפים כאשר התובעת אינה מקבלת כספים כלשהם לידיה, לא צלח הדבר ולא היה מנוס מהכרעה ומתן פסק דין, ועל כך יש להצר.

67. משהתקבלה התביעה מצאתי להטיל על הנתבע הוצאות בסך 15,000 ₪ אשר ישולמו לידי התובעת בתוך 30 יום.

68. פסק הדין מותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים וטעויות הגהה.

ניתן היום, י"ג שבט תשפ"ב, 15 ינואר 2022, בהעדר הצדדים.

אפרת ונקרט, שופטת